

Galánthay-Glock Tivadar

(1872–1956)

Családi háttere és katonai pályafutása

Galánthay-Glock Tivadar 1872. október 30-án született a Nyitra vármegyei Vágvecsén Glock Tivadar néven. Édesapja, Glock Emil uradalmi gazdatiszt és földbérlő volt, akit két éves korában vesztett el. Édesanyja, Zauner Hermina 1875-ben a Galgóc melletti Assakültre költözött, ahol összeházasodott Dürer Józsuával. A második házasságból öt féltestvére született, akikkel egész életében szeretetteljes és szoros kapcsolatot ápolt.

A család nehéz anyagi helyzete miatt az elemi iskolát kószos diákként végezte el Nyitrán és Pozsonyban. Középiskolai tanulmányait Galgócra kezdte, majd 1887-ben a pozsonyi cs. és kir. hadapródiskolába került, amelynek sikeres elvégzése után, 1891-ben (augusztus 18-án szeptember 1-jei ranggal) avatták hadapród-tiszthelyettesé a cs. és kir. 68. gyalogezredhez. Kiváló nyelvérzékének és szorgalmának köszönhetően ekkor a magyaron, a németen és a szlovákon kívül az angol és a francia nyelvet is bírta.

1893. november 1-jével hadnaggyá nevezték ki, és áthelyezték a kecskeméti cs. és kir. 38. „Mollinary” gyalogezredhez. Zászlóalja előbb Kecskeméten, majd Budapesten, később Péterváradon és Boszniában állomásozott. 1897. május 1-jétől főhadnagyi rendfokozatban századparancsnoki beosztásban szolgált.

Tizenkét évi udvarlás után, 1906. február 24-én feleségül vette a kalocsai kórház főorvosának, dr. Hümpfner Józsefnek Irén nevű lányát. A kötelező nősülési óvadékot saját festményei eladásából tudta előteremteni. A házasságból három gyermek született: Irén (1906. december 27. – 1920. július 24.), Tivadar (1910. július 15. – 2010. január 2.) és Emil (1914. január 2. – 1995. augusztus 31.). Különleges családi hagyomány, hogy az 1945 után az Amerikai Egyesült Államokba települt leszármazottak között további három nemzedékben viseli ugyanezt a keresztnévet az elsőszülött fiú.

1907. november 1-jével II. osztályú századossá nevezték ki, és áthelyezték a cs. és kir. 50. gyalogezredhez, ahonnan 1909-ben került vissza anyaalakulatahoz Kecskemétre.

Az első világháború kitörésekor a cs. és kir. 38. gyalogezred 5. századának parancsnokaként a szerb harctérre vonult. Részt vett a Száva menti harcokban és Szabács bevételében. A háború első heteiben nyújtott teljesítményét ezredparancsnoka így foglalta össze:

„Glock Tivadar százados az 5. század parancsnoka a határ áttörésekor az obreži front önálló részszakasziparancsnokaként energikus előrenyomulásával Podgorica-adát megtisztította az ellenségtől. Az augusztus 15-i Sabač körüli ütközetben tevékeny részt vállalt és az augusztusi 16-i dorobici ütközetben hőiesen vezette rohamra századát, amíg alakulata élén súlyos sebbel össze nem roskadt.”

Az ellenség előtt tanúsított helytállásáért parancsnoka a Katonai Érdemkereszt hadidíszítményes III. osztályára terjesztette fel.

Az említett roham alkalmával tüdőlövés érte, amelyet a Mollináry-gyalogezred emlékkönyvében leírtak alapján nagy valószínűséggel „oldalozó tűz” okozott. Sebesülésének körülményeiről részletesen írtak a korabeli kalocsai, kecskeméti és újvidéki lapok. Ezek alapján rekonstruálható, hogy amíg a csataterőről a kötőhelyig bajtársai golyózáporban vállukon vitték, a mentésben részt vevők közül hárman is súlyosan megsebesültek. Ezután további huszonöt kilométert kellett hordágyon megtennie Klenak falucskáig, hogy végre kocsira tegyék, majd az éjszaka folyamán a szabácsi kórházba szállították. Későbbi visszaemlékezése szerint ekkor hallotta az orvos megjegyzését, miszerint „ez a katona nem éri meg a reggelt”. Másnap a Vöröskereszt szállítókosijával vitték Rumára, ahonnan a sebesülteket vasúton vitték. S tovább, így végül augusztus 18-án reggel került az újvidéki kórházba, ahol huszonöt napon át kezelték. Életét minden bizonnyal kezelőorvosának, Trifkovics Györgynek köszönhette, teljes felépülését ezt követően orvos apósának gondos ápolása segítette Kalocsán.

Lábadozása idejére, tekintettel sokoldalú nyelvtudására, 1915. május 1-jével arcvonal mögötti szolgálatra a keleti frontra vezényelték, ahol szállítmányirányító és kémelhárító feladatokat látott el a front mögött, 1915. szeptember 1-jétől már őrnagyi rendfokozatban. Egy alkalommal egy osztrák–magyar tiszti egyenruhát viselő orosz kémet úgy leplezett le, hogy észrevette, kitüntetései nem az előírt viselési rendben vannak a mellén.

Bolgár- és töröknyelv-ismerete további beosztásaiban is fontos szerepet játszott. 1916. január 1-jétől 1916. június 30-ig a ruszcsuki (ma Rusze, Bulgária) kikötő parancsnoka volt az Al-Dunán. „Mint a ruszcsuki kikötő parancsnoka a román gabonaszállítmányok dunai úton való szállításának megszervezésében tanúsított ügyességével, serény és kezdeményező munkájával különleges érdemeket szerzett, miáltal a nagyarányú kereskedelmi hajóforgalom akadálytalan lebonyolításához sikeresen hozzájárult.” Fenti tevékenységével kiérdemelte a Bronz Katonai Érdemérmét hadiszalagon.

1916. július 1-jétől ismét hadi beosztást kapott, és megint az orosz frontra került, ahol a cs. és kir. 23. gyalogezredben zászlóaljparancsnoki beosztásban szolgált. 1916 augusztusában parancsot kapott, hogy összekötőtisztként vonuljon be a galíciai fronton az osztrák–magyar csapatokkal együtt harcoló oszmán XV. hadtest parancsnokságához. Erre azonban már nem kerülhetett sor, mert a Bruszilov-offenzíva második hullámában a Galícia ellen indított orosz támadás még zászlóalja élén érte. Parancsnoka így értékelte zászlóaljparancsnoki teljesítményét 1916. szeptember 25-én felterjesztett kitüntetési javaslatában:

„VIII. 8-án, amikor Nesterowcétől északra áttörték az állásokat, Pleskowce ellen vezényelték, ahol zászlóalját különleges vitézséggel, példamutató ügyességgel és sikerrel vezette. [...] Különösen VIII. 11-én Kokutkowcénál, amikor az ellenség betört Nesterowcéba és az ezredet is támadta, ügyes vezetésének és személyes példamutatásának köszönhetően sikerült neki a zászlóalját a körülményekhez képest igen csekély veszteséggel hátrahozni. A zborowi állásban ernyedetlen buzgalommal vezette annak kiépítését és a védelmi vonalak rendbehozatalát. Az 1916. VIII. 31-i támadások alkalmával állásában rendületlenül kitartott, amíg zászlóalját északról és délről körbe nem zárták.”

A kitüntetési javaslatban, amelyben a hadidíszítményes III. osztályú Osztrák Császári Vaskorona Rendre terjesztették fel, még eltűntként jelentették. Azonban később kiderült, hogy Zborow védelmében zászlóalja élén harcolva orosz fogságba esett. A szokásnak megfelelően a kitüntetési javaslat elbírálását a fogságba esés körülményeinek tisztázásáig felfüggesztették. Az eljárást csak hadifogságból való visszatéréssel, a háború befejezése után folytatták. Ennek

során 1926-ban elismerték a haditettét, és később engedélyezték, hogy – úgynevezett elmaradt kitüntetésként – viselhesse a Magyar Koronás Bronzérmet, szalagján a hadidíszítményes III. osztályú Osztrák Császári Vaskorona Rend miniatűrjével.

A hadifogságban a Volga torkolatánál fekvő Asztrahányban, majd a Káma melletti Permben két évet töltött, ahol fogságba esett török tisztet is őriztek. Fogolytársaival együtt *ATEL* címmel török nyelvű, kéziratos újságot szerkesztett, környezetét pasztellrajzokon örökítette meg. Mivel sebesülésének következményei nem múltak el nyomtalanul, a Vöröskereszt csereakciója folytán 1918 májusában mint sebesült hazatérhetett. 1916. november 1-jei ranggal alezredessé nevezték ki, és töröknyelv-tudására való tekintettel beosztották a cs. és kir. keleti hadtesthez (k. u. k. Orient Korps), ahol az isztambuli osztrák–magyar kikötő parancsnokságát kellett volna átvennie, amely fontos katonadiplomáciai beosztásnak számított. Megjegyzendő, hogy ezt a posztot 1908 és 1909 között Horthy Miklós sorhajóhadnagy töltötte be sikerrel. Az állás elfoglalására azonban a Központi Hatalmak katonai összeomlása miatt már nem kerülhetett sor.

Első világháborús érdemei után az alábbi kitüntetésekben és emlékérmekben részesült:

- Katonai Érdemkereszt III. osztálya hadidíszítménnyel, kardokkal;
- Bronz Katonai Érdemérem hadiszalagon, kardokkal;
- Magyar Koronás Bronzérem vörös-fehér szegélyes smaragdzöld szalagon, kardokkal, a hadidíszítményes III. osztályú Osztrák Császári Vaskorona Rend miniatűrjével;
- Károly Csapatkereszt;
- Sebesültek Érme, szalagján egy középsávval;
- magyar Háborús Emlékérem kardokkal, sisakkal;
- bolgár Nemzeti Katonai Érdemrend parancsnoki keresztje;
- oszmán Háborús Emlékérem („Vasfélhold”);
- osztrák Háborús Emlékérem kardokkal;
- bolgár Háborús Emlékérem;
- német Háborús Emlékérem.

A Ludovika Akadémia nyelvtanára

1918 novemberében a pozsonyi katonai főreáliskolán a francia nyelv tanárává nevezték ki. Pozsony kiürítése után az iskolát Hajmáskérre helyezték át, ahol Glock Tivadar alezredes a Magyarországi Tanácsköztársaság idején az iskola parancsnoka volt. Mint hivatásos tiszt a régi hadsereg állományából 1919. augusztus 2-ával átlépett a Nemzeti Hadseregbe. 1919 őszén nyelvtudása miatt a Hadügyminisztérium hadifogolyosztályához osztották be, ahol a magyar hadifoglyok hazaszállításával kapcsolatos levelezést intézte. 1920. március 1-jével alezredesként a Ludovika Akadémia állományába került, ahol több nyelv tanára lett. 1920. május 1-jével ezredessé nevezték ki 1918. szeptember 1-jei ranggal.

1920. szeptember 1-jével a honvédség létszámcsoökkentése miatt mint csapattisztet nyugállományba helyezték, azonban 1921. szeptember 1-jével a helyi alkalmazású tisztak állományába való egyidejű áthelyezés mellett visszavették a tényleges állományba. A trianoni békeszerződésnek a tisztikar létszámát korlátozó intézkedései következtében 1921. december 20-ával főigazgatói (rejtett ezredes) rangosztályban ideiglenesen áthelyezték a nevelőtanári karba, és tovább folytatta munkáját a Ludovika Akadémián az angol, a francia és a bolgár nyelv tanáraként, ahol egyben a nyelvi tanulmányi csoport vezetője és a Honvédelmi Minisztérium tolmácsvizsga-bizottságának elnöke volt. 1924-es minősítése szerint a magyar, német, angol és francia nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírta, bolgárul, törökül, szlovákul, spanyolul és kínaiul jól, oroszul gyengén beszélt és írt.

Tudományos, művészeti és közéleti tevékenysége

Glock Tivadar nem csak a nyelvek terén volt tehetséggel megáldva, kiváló rajz-készsége már gyermekkorában megmutatkozott. 11 évesen bukkant nagybátyjánál egy könyvre, amely az egyiptomi hieroglifákkal foglalkozott. Ez a különleges kultúra és írásmód annyira felkeltette érdeklődését, hogy a nyári vakáció idején a gyümölcsöskertben üresen álló kerteszház falait, a fáraók sírjainak mintájára, óegyiptomi ideogrammákkal és jelképekkel díszítette, a négyyszögletes banyakemencét pedig a piramisokban előforduló zárt tartályokhoz hasonlóan ékesítette írásjelekkel. Ettől fogva a számára elérhető valamennyi szakirodalmat összegyűjtötte, amely az óegyiptomi kultúrával foglalkozott. Az első világháború

idején már tekintélyes könyvtárral rendelkezett, azonban 1918-ban Pétervárad és környékének szerb megszállásakor ötszobás lakásának teljes berendezését kifosztották, fiatalkori tudományos eredményei megsemmisültek, és kutatómunkájának újrakezdésére kényszerült.

1897-ben kezdte festészeti tanulmányait. Művei elsősorban történelmi témákat dolgoznak fel, valamint csatajeleneteket ábrázolnak. 1902-től járt a budapesti mintarajziskolába, majd a bécsi Képzőművészeti Akadémián is tanult. 1903-ban részt vett a főváros által Budavár 1849-es bevételének megfestésére hirdetett pályázaton, vázlatát elismerésként megvásárolták, és a Székesfővárosi Múzeumban helyezték el. Művei többször szerepeltek a Nemzeti Szalon kiállításain, magyar vonatkozású csataképeivel 1909-ben részt vett az Österreichischer Kunstverein kollektív tárlatán Bécsben. 1913-ban a drezdai nemzetközi művészeti kiállításon első díjat és aranyérmet nyert az egyik még élő 1848-as szabadságharcost ábrázoló portréfestményével.

Történelmi eseményeket, illetve csatajeleneteket megelevenítő olajfestményei közül hármat 1922-ben a m. kir. Hadtörténelmi Múzeum vásárolt meg, további 15 műve a korabeli feljegyzések szerint honvédalakulatokhoz, civil szervezetekhez, illetve közgyűjteményekbe került. Alkotásai többek között megtalálhatók voltak József főherceg palotájában, a Ludovika Akadémián, a budavári királyi palota Mária Terézia lovagtermében és a Honvédelmi Minisztériumban. Mint elismert festőművész, 1920 és 1931 között a Ludovika Akadémia Levente Körében a nyelvi csoport mellett a képzőművészeti csoportot is vezette. Nevéhez fűződött továbbá az 1921–1930 közötti akadémiai évzáró ünnepek ügynévezett „mozgó történelmi élőképeinek” megtervezése és megrendezése. 1926 májusában „M. kir. Honvédség körül hazafias buzgalommal teljesített kiválóan eredményes és különösen hasznos szolgálataiért” a Magyar Érdemkereszt III. osztályával tüntették ki. 1926. július 1-jével átmeneti viszonyba helyezték, és érdemeit 1926 decemberében a „tábornoki cím és jelleg adományozásával” ismerték el, azaz címzetes tábornokká nevezték ki. 1927. július 1-jével végleg nyugállományba helyezték, azonban mint tiszteletdíjas tovább folytatta nyelv-tanári és képzőművészeti tevékenységét a Ludovika Akadémián.

1929-ben háborús érdemei és kitüntetései alapján felvették a Vitézi Rend tagjainak sorába, ez alkalomból családi nevét „Galánthay”-ra magyarosította. Azonban, mivel képzőművészeti és tudományos tevékenységét eddig „Glock” néven folytatta, vezetéknevét ettől fogva „Galánthay-Glock” kettős névként használta. 1931. szeptember 1-jétől végleg visszavonult az aktív tanítástól, és életét tudományos, képzőművészeti és politikai tevékenységnek szentelte.

Képzőművészeti tevékenysége mellett sokat foglalkozott a gyorsírással is. A Gabelsberger-rendszer alapján kifejlesztett modern gyorsírási rendszere lehetővé tette a beszédsebességű leírást. A Xaver Gabelsberger bajor állami hivatalnok által a 19. század első felében kifejlesztett gyorsírási rendszer abban tér el az angol, Taylor-féle gyorsírástól, hogy abban nemcsak a mássalhangzókat, hanem a magánhangzókat is jelölik. Ez a módszer terjedt el a német nyelvterületen és Magyarországon is. Saját jelölési rendszerét 1907 októberében mutatta be, majd az elkövetkező években több szaklapban publikálta, előbb a magyar, majd számos nyelvre alkalmazta. Reformtörekvéseiben rendkívüli nyelvtelisége is segítette. Sokat foglalkozott a magyar írás, illetve rovásírás eredetének kutatásával, valamint nyelvünk ural-altáji és előázsiái kapcsolataival. Aktív szerepet játszott a Magyar Gyorsírók Egyesülete által 1913-ban és 1928-ban megrendezett nemzetközi gyorsírókongresszusok sikeres lebonyolításában.

Az 1913-as budapesti kongresszuson Glock kettős szerepben mutatkozott be: a résztvevők megtekinthették nagyméretű olajfestményét, amelyen Angelo Pecchinoli pápai legátus gyorsírással jegyzi fel Mátyás király üzenetét 1489-es látogatása során, valamint közérthető táblázatokon keresztül vázolta fel az írás fejlődését a hieroglifikától kezdve a legmodernebb gyorsírási rendszerekig.

Legjelentősebb tudományos eredménye a kínai nyelvhez alkotott újszerű rendszere, amelyet első változatban a kínai kormány által kiírt pályázatra nyújtott be 1914-ben. A két világháború között megalkotta saját rendszere alapján a japán, koreai, szíami és albán gyorsírást. Az 1937-es londoni nemzetközi gyorsírókongresszuson mutatta be tökéletesített kínai átírási rendszerét, amely olyan nagy szakmai sikert aratott, hogy meghívták Pekingbe egyetemi tanárnak. Ő azonban nem akarta hazáját elhagyni, illetve országgyűlési munkáját megszakítani, ezért a felkérést nem fogadta el.

Ugyanis 1935-ben – volt bajtársai, tisztelői és kalocsai barátai felkérésére – a kormánypárt tevékenységével elégedetlen Független Kisgazda Földműves és Polgári Párt programját képviselve elindult az országgyűlési választásokon. Az őt övező általános elismertséget és tiszteletet bizonyítja, hogy nagy főlénnnyel választották meg a kalocsai választókerület országgyűlési képviselőjének. A legnagyobb ellenzéki frakció aktív tagja lett. Elsősorban gazdasági kérdésekben szólalt fel, valamint a nehéz sorsú hadirokkantak és hadiárvak szószólója volt. Ellenzéki képviselőként az Országgyűlés külügyi, valamint véderőbizottságának is a tagja volt. 1939-ben egy operáció miatt nem tudott részt venni a képviselő-választáson, így az utolsó „szabadon választott” parlamentnek nem lehetett a tagja, de lajstromon a választókerület pótképviselője maradt.

Az 1930-as években számos társadalmi megbízatást vállalt, így a Magyar–Bolgár, valamint a Magyar–Albán Baráti Társaság elnöke, az Országos Frontharcos Szövetség országos alelnöke, a Turáni Társaság ügyvezető alelnöke, a NYUKOSZ Országos Elnöki Választmányának a tagja, az Országos Hadimúzeum Egyesület tagja, a Magyar Gyorsírók Egyesületének tiszteletbeli tagja, továbbá a Társadalmi Egyesületek Szervezetének alelnöke volt.

A Magyar–Albán Baráti Társaság elnökeként korabeli újságcikkekben Ahmed Zogu király bizalmasként emlegették. 1937 novemberében fiai társaságában részt vett Albánia függetlensége 25. évfordulójának ünnepségein, amelynek alkalmából az albán–magyar kapcsolatok ápolása terén kifejtett munkásságáért az egyik legmagasabb albán kitüntetést, a Szkander Bég Rend nagy vállszalagját adományozták számára. Szintén 1937-ben a Magyar–Bolgár Társaság elnökeként a bolgár Szent Sándor Rend nagytiszti keresztjével tüntették ki. 1940. szeptember 29-én bolgár nyelvű beszédet mondott a magyar–bolgár testvériség jegyében a budapesti országgyűlésnél tartott ünnepségén, amelyet a korabeli filmhíradó felvétele örökített meg az utókor számára.

A második világháborúban – az utolsó évek

Budapest 1944–1945-ös ostromát a Gellért-hegyen lévő Mátyóki úti bérlakásában élte át. 1945 májusában szolgáltatattételre jelentkezett a Honvédelmi Minisztériumban, ahol – tekintettel nyelvi és gyorsírási ismereteire – a megszálló missziókkal kapcsolatot tartó összekötőtisztként előjegyzésbe vették, azonban aktív szolgálatra nem hívták be.

A háború után – mint minden aktív és nyugállományú katonatiszt – igazolási eljáráson esett át. A háború alatti magatartását pártja, az akkori legnagyobb parlamenti párt, a Független Kisgazda Földműves és Polgári Párt a következőképp igazolta:

„Igazoljuk, hogy vitéz Galánthay /:Glock:/ Tivadar 1935 óta pártunk tagja, 1935–1939-ig mint országgyűlési képviselő, 1939 óta mint pótképviselő, miután az 1939-es választáson mütét miatt kéllőképpen nem vehetett részt. [...] Népszerűtete közismert és mint képviselő elsősorban falvainak gazdasági helyzete megjavításával foglalkozott és ahol lehetett, földhöz juttatta a falu népét. A fasiszta mozgalommal szemben mindenkor állást foglalt, elítélte a hitlerista politikát és Szálasinak nem tette le az esküt. Demokratikus gondolkodása kétségen felül áll és így a nép minden rétegében igen sok a barátja.”

A fentiek és általános elismertsége alapján 1946. június 21-én a Honvédelmi Miniszter Állandó Igazolóbizottsága háború alatti magatartását igazolta.

Az ezt követő években visszavonultan élt Gellért-hegyi bérakásában feleségével, az amerikai hadifogságból hazatért fiával, annak feleségével és két kisfiával. Többnyire kedves foglalatosságának, a festészetnek hódolt. Egyik utolsó ismert festménye, a *Svéd lovasság roham a romhányi csatában* című képe 1950-ben készült, és Svédország budapesti nagykövetségére került, ahol a mai napig megtalálható.

1951-ben azonban – igazolása dacára – megvonták a nyugdíját. Az első kitelepítési végzést a kínai nagykövetség hivatalos intervenciója hatására még rövid úton visszavonták, azonban az ideiglenesen védelmet nyújtó kínai diplomata távozását követően 1951 júliusában családjával együtt – talán a Gellért-hegyi lakás kisajátítása céljából – Budapestről a Hortobágy melletti Mezőtárkányba telepítették ki, ahol hatan éltek egyetlen kis szobában feleségével, kisebbik fiával, menyével és két unokájával. A két családfőnek mindössze huszonnégy órája volt, hogy féltett ingóságait biztonságba helyezték. Emil fiának bajtársai és sógora, Kismarty-Lechner Lóránd öt fia, akik valamennyien építészek voltak, és nem számítottak osztályidegennek, segédkezett a bútorok, festmények, könyvek és személyes irattárának gyors elszállításában, majd éveken át tartó megőrzésében.

A megbélyegzettség életének szinte minden területén erősen érezte hatását. A Német Demokratikus Köztársaság Gyorsírástudományi Intézete 1952-ben hivatalos úton indítványozta, hogy gyorsírási rendszerét jegyzet formájában ismertethessék, a Népművelési Minisztérium azonban erre nem adott engedélyt, valamint a Svédországból érkező megkeresést is elutasították, hogy történelmi képek festésére vonatkozó megbízással Stockholmba utazhasson. A kitelepítés megszűnését követően, 1954-ben Érden telepedett le, mert „politikai okokból” nem költözhetett Budapestre. Bajtársai és régi barátai többször nyújtottak be kérelmet a pártállam politikai vezetőinek, többek között a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöki tisztét betöltő Dobi Istvánnak címezve, azonban Galánthay-Glock Tivadar életkörülményei az utolsó években sem javultak, nyugdíját soha nem kapta vissza. A 80. évét betöltött, megrendült egészségi állapotú nyugállományú katonatiszt élelmiszerekért cserébe tanított idegen nyelveket a helybelieknek, valamint portréképeket festett. Saját és lebénult felesége megélhetését fiai és tisztelői önzetlen támogatása tette lehetővé. 1956. december 12-én érdi lakásában agyvérzést kapott. A rendkívüli havazásból fakadó nehézségek miatt csak két nappal később tudták egy budapesti kórházba szállítani. Itt hunyt el 84 éves korában, 1956. december 15-én.

Irodalom

Doromby József: *A volt cs. és kir. 38. gyalogezred története és emlékkönyve*. Budapest, (k. n.), 1936.

Modern gyorsírási törekvések. (H. n.), Országos Magyar Gyorsíró Egyesület, 1909.

Stenographische Werte in der altungarischen Schrift. Amtliche Zeitschrift des Königl. Stenogr. Landesamts zu Dresden, 61. (1916), 7.

Übertragung des Systems Gabelberger's auf die chinesische Sprache. *Allgemeine Deutsche Stenographen-Zeitung*, 62. (1925), augusztus 1.

Források

Kalocsai Néplap, 1914. évi 45., 46. és 47. sz.

Kecskeméti Lapok, 1914. évi 261., 262. és 263. sz.

Újvidéki Hírlap, 1914. évi 111. sz.

A katonai pályafutásra vonatkozó részletes adatok az Österreichs Staatsarchiv iratain (úgynevezett *Qualifikationslisten*), valamint a HM HIM Hadtörténelmi Levéltárban fennmaradt iratokban (AKVI 3144/-1890.; I. vh. ti.kit.jav 36482; Fűv. Glock Tivadar; HM. 4. oszt. 1927., 1928. Glock Tivadar, 1939. Galánthay Tivadar; HM Ig.biz. 3763.) foglalt tényeken alapulnak.¹

¹ Hálásan köszönöm dr. Bonhardt Attila nyugállományú ezredes, a Hadtörténelmi Levéltár volt igazgatója segítségét az elérhető levéltári iratok teljes körű felkutatásában és kiértékelésében.
– *A szerző*.